

ANNE JACOBS
DE SCHEEPSDOCHTER
VEERKRACHT

*Een sterke jonge vrouw.
Een familiebedrijf in nood.
Een groot geheim.*

XANDER

ROMAN

Theodor

Hij is diep in slaap wanneer Luise aan zijn arm trekt. Hij schrikt wakker. Ze fluistert iets, maar het is niet te verstaan door het steunen en kreunen dat ermee gepaard gaat.

‘Wat is er?’ mompelt hij slaapdronken.

Maar dan ineens is hij klaarwakker en dringt het tot hem door. Het kind! Ze krijgt een kind! Paniekerig springt hij uit bed en loopt op blote voeten de gang in.

‘Traude, mevrouw Döppel,’ schreeuwt hij schor.

In de dienstbodenkamertjes boven in het Danziger koopmanshuis blijft het stil. Wanneer er midden in de nacht een vroedvrouw gehaald moet worden is het personeel Oost-Indisch doof. Helemaal nu er buiten sneeuw ligt en de ijzige februarikou je de adem doet bevriezen.

Boos hamert de heer des huizes op de slaapkamerdeur van zijn broer Ernst.

‘Opstaan. Luise heeft weeën. Schiet op!’

Vanuit de echtelijke slaapkamer is duidelijk het gekreun van Luise te horen. Het maakt hem bang. Zijn vrouw heeft meerdere levensbedreigende miskramen gehad. Eigenlijk had ze helemaal niet meer zwanger mogen worden, zo had de arts gewaarschuwd. Het is toch gebeurd en deze keer heeft God beschikt dat ze de zwangerschap mocht voldragen. Maar zal ze de bevalling overleven? Luise is zwak. Het hevige bloedverlies bij de eerdere miskramen heeft haar elke keer tot op het randje van de dood gebracht.

Zijn jongere broer lijkt niet veel haast te hebben uit bed te komen.

Ongeduldig pakt Theodor het nachtlampje van de gangkast, rukt de deur van Ernsts slaapkamer open en schijnt naar binnen. Als hij het niet dacht. Op het bureau liggen meerdere beschreven vellen papier met het stompje kaars ernaast. Ernst heeft weer de halve nacht aan zijn nergens toe dienende artikelen gewerkt. Hij ziet zichzelf als een groot schrijver. Wat een onzin.

‘Heb je me niet gehoord? Kleed je aan en ga de vroedvrouw halen.’

‘Waarom ik?’ klinkt het slaperig vanachter de bedgordijnen. ‘Het is mijn kind toch niet?’

Theodor wordt woedend. De laatste tijd veroorlooft Ernst zich brutaliteiten die hij zich vroeger nooit gepermitteerd zou hebben tegenover zijn oudere broer. Het lijkt erop dat de verloving met de rijke redersdochter, Annemarie Jonkers, hem naar het hoofd is gestegen. Tenslotte zorgt ze voor nuttige handelsbetrekkingen met de rederij van haar vader.

‘Moet ik ervoor zorgen dat je in de benen komt?’ schreeuwt Theodor en hij begeeft zich dreigend naar het bed. Hij schrikt er niet voor terug de dekens weg te rukken en zijn broer uit bed te sleuren.

‘Ik ga wel, meneer,’ klinkt het achter hem.

In de gang is een licht aangegaan, maar de gedaante in nachtkleding is noch Traude, noch de huishoudster. Het is Danuta met een wollen omslagdoek om haar schouders.

‘Nee,’ zegt Theodor met nadruk. ‘Jij niet.’

Dat ontbrak er nog maar aan, dat uitgerekend Danuta bij nacht en ontij door de stad zou lopen en misschien wel overvallen zou worden. Het is veel beter dat Traude of Döppel koude benen krijgen of dat Ernst zich een kou op de hals haalt. Danuta is een tijd dienstmeisje geweest in zijn huis, maar nu is ze de moeder van zijn innig geliefde zoon, Christian. Haar mag niets overkomen.

‘Maar uw vrouw heeft een vroedvrouw nodig, meneer,’ dringt Danuta aan. ‘Ze is niet sterk en de bevalling zal haar alle kracht ontnemen...’

Vloekend stapt Ernst uit bed en rukt de nachtmuts van zijn hoofd,

die moet voorkomen dat zijn artistieke lokken in de war raken.

‘Mijn kamer uit,’ foetert hij. ‘Ik kleed me aan. Leg Theodors bontmantel voor me klaar, Danuta. En de bontlaarzen.’

‘Hèhè,’ zegt Theodor tevreden.

Hij loopt de trap op naar de zolder om de twee bedienden op te porren. Opstaan. Lampen aandoen. De kachel in de slaapkamer aanmaken. Water koken. Iets te eten klaarmaken voor de vroedvrouw. Theezetten. Zich gereed houden. ‘Verdorie nog aan toe. Als jullie je baan willen houden zou ik maar opschieten.’

Ze zijn allebei al aangekleed. Natuurlijk hebben ze hem eerder horen roepen, maar slinks als ze zijn hebben ze afgewacht in de hoop niet de kou in gestuurd te worden.

‘Tot uw dienst, meneer,’ slijmt de huishoudster overdreven ijverig en ze maakt een kniebuiging. ‘Ik moest mijn jurk nog aantrekken. Ik kan toch niet in mijn hemd voor meneer verschijnen...’

Mevrouw Döppel is klein en gedrongen en zo lelijk als de nacht. Het idee haar in haar hemd te zien is niet aangenaam. Ook het dienstmeisje, de magere, platte Traude, is geen schoonheid. Hij stuurt haar naar Luise. Huishoudster Döppel kan zich ondertussen in de keuken nuttig maken.

Voorlopig gaat hijzelf de slaapkamer niet binnen. Daar is hij nu slecht op zijn plaats. Bevallingen en aanverwante zaken zijn vrouwenaangelegenheden. Geheimzinnige gebeurtenissen vol duistere en afschrikwekkende details waar een man niets van af hoeft te weten. Hij wacht op de gang tot Traude weer naar buiten komt.

‘En?’ vraagt hij.

‘Ze heeft weën, meneer.’

‘Dat weet ik. En verder?’

‘Het zal nog wel even duren. Als de vroedvrouw er eenmaal is, weten we meer.’

‘Zorg voor haar.’

‘Zeker, meneer.’

Hij blijft nog even in de gang staan luisteren. Wanneer hij Luise

opnieuw hoort kreunen en jammeren, komt het onbehaaglijke besef naar boven dat hij medeschuldig is aan haar lijden. Uiteindelijk heeft hij zich niet aan zijn voornemen gehouden om geen geslachts-gemeenschap meer met haar te hebben.

Zij heeft het zo gewild, stelt hij zichzelf gerust. Sterker nog, het was haar diepste wens en bovendien heeft ze deze keer de zwangerschap voldragen. Wat kan mij het gezwets van dokter Sternberg schelen? Als God het wil brengt Luise een gezonde zoon ter wereld en kan ze hem zien opgroeien.

Het is koud in de onverwarmde gang en omdat hij verder toch niets kan doen, trekt hij zich terug in de kamer waar hij als jongen heeft geslapen en die nu als logeerkamer dienstdoet. Er is niet veel plaats in de kamer doordat er verscheidene spullen zijn opgeslagen. Daarnaast voelen het kussen en de lakens klam aan, zodat het een tijdje duurt voor hij in slaap valt. Maar daarna slaapt hij vast en diep.

Pas tegen de ochtend wordt hij op de gebruikelijke tijd wakker. Het is nog donker en in huis heerst een dodelijke stilte. Hij gaat rechtop zitten en voelt de ijzige kou door zijn nachthemd dringen. Niemand heeft hem wakker gemaakt om iets mee te delen. Dat kan niets goeds betekenen. Bezorgd staat hij op en roept Traude om hem zijn kleren te brengen.

‘Hoe gaat het met mijn vrouw?’

‘Ze slaapt, meneer.’

‘Ze slaapt? Is het kind dan al geboren?’

‘Nee, meneer. De weeën zijn weer opgehouden. De vroedvrouw heeft stevig ontbeten en is toen naar huis gegaan, omdat het nog wel een tijd zou duren. We moeten haar bericht sturen wanneer mevrouw weer pijn krijgt.’

Wat een teleurstelling. Alle opwindning voor niets, terwijl de vroedvrouw toch haar kosten in rekening zal brengen. Hoezo heeft een barende vrouw weeën en dan weer niet? Is de geboorte van een kind

niet een opgave die je zo snel mogelijk moet volbrengen? Maar ja, Luise is altijd al onbetrouwbaar geweest.

Buiten op de Lange Straat is al het geluid van sneeuwruimen te horen. Er komt een koets voorbij, het geklop van paardenhoeven klinkt dof op de hard geworden sneeuw. Hij wacht tot de huishoudster hem een kom warm water brengt om zich te wassen en te scheren. Zorgvuldig kamt hij zijn haar over de kale plek op zijn hoofd, die hij het vorige jaar heeft opgelopen bij de brand in zijn opslaghal. Ook zijn handen zijn beschadigd. Gelukkig heeft hij al zijn vingers nog, maar aan de binnenkant van zijn handen zitten plekken die hij met zalf moet insmeren, omdat de geheele huid gevoelig en niet meer soepel is. Hij vindt het lastig. Iets vastpakken gaat moeilijk en hij laat de dingen vaak uit zijn handen glijden. Ook moet hij oppassen dat hij belangrijke documenten niet met de zalf besmeurt. Toch is hij er al met al behoorlijk goed van afgekomen bij die vernietigende brand. Veel 'goede vrienden' en bekenden in Danzig zagen Theodor Berend al op het kerkhof liggen en het oude, voorname handelshuis failliet gaan. Maar hij heeft zijn bedrijf er na de ramp weer bovenop gekregen. Er zijn nog wat schulden, waarvoor men hem uitstel van betaling heeft verleend, maar hij heeft zich zo goed mogelijk aan de gestelde termijnen gehouden. En de graanhandel, waar hij nu eindelijk toegang tot heeft gekregen, belooft groeiende winsten. Nu is de Mottlau nog dichtgevroren, wat de scheepvaart verhindert. De kou zal echter niet eeuwig duren, op zijn laatst over twee weken is de haven van Danzig weer ijsvrij. In Neufahrwasser, waar de Weichsel in de Oostzee uitmondt, kunnen de schepen wel aanleggen. Zijn opslaghal zou hem nu goed van pas gekomen zijn, maar die ligt nog als een ruïne in het zand en er zijn geruchten dat dieven zijn bakstenen gestolen hebben. Heel vervelend allemaal.

Bij het ontbijt is hij vooralsnog alleen, doordat Ernst zich weer eens verslapen heeft. Dat geeft hem de gelegenheid over de onrechtvaardigheid van de wereld te peinzen, die een criminele smeerlap toestaat uit pure wraaklust een opslaghal vol hout in brand te ste-

ken. Zijn voormalige knecht, Oskar Possert, die hij er ernstig van verdenkt zijn hal aangestoken te hebben, is onvindbaar. Hij kan niet voor zijn daad ter verantwoording worden geroepen. Helaas is de wereld nu eenmaal zo georganiseerd dat de rechtvaardigen moeten lijden en de slechteriken overwinnen. Dat heeft Theodor van jongs af aan moeten ervaren. Naar wie ging de liefde van zijn vader uit? Niet naar hem, de oudste zoon, die daar zo wanhopig zijn best voor deed. Zijn vader hield van zijn twee jongste kinderen, vooral van zijn blonde 'Hanneke', zijn dochter Johanna. En van de kleine Ernst, die zo grappig was en streken uithaalde. Theodor moest al vroeg leren de slechtheid van de wereld te accepteren zonder eraan onderdoor te gaan. Het is de haat voor die onrechtvaardigheid die hem helpt te overleven, die hem verwarmt en hem de kracht geeft zich tegen het noodlot te verzetten.

Ernst komt rillerig en slaperig de eetkamer binnen, schenkt zich koffie in en klaagt over keelpijn.

'Ik wil niets ten nadele van Luise zeggen,' bromt hij, 'maar die nachtelijke tocht door sneeuw en ijs had ik me kunnen besparen.'

'Dat konden we niet voorzien,' verdedigt Theodor zijn vrouw. 'Een bevalling is een gecompliceerde zaak, die niet altijd zo verloopt als je zou verwachten.'

Ernst knikt alsof hij er verstand van heeft en smeert boter op zijn broodje.

'Zo denkt mijn Annemarie er ook over,' zegt hij. 'Daarom heeft ze besloten geen kinderen te krijgen. Een opmerkelijk besluit waar ik het mee eens ben.'

Theodor is er inmiddels aan gewend met de ongebruikelijke opvattingen van zijn broers verloofde geconfronteerd te worden. Deze keer komt de uitlating van Annemarie hem zo absurd voor dat hij erom moet grijnzen. Ze is per slot van rekening de enige dochter van de welgestelde reder Jan Jonkers en als zodanig verplicht een nakomeling en erfgenaam op de wereld te zetten.

'Gefeliciteerd met deze wijze beslissing,' merkt hij ironisch op.

‘Hartelijk dank,’ antwoordt Ernst en hij neemt een hap van zijn boterham. ‘Eigenlijk,’ vervolgt hij al kauwend, ‘zou je de hal in Neufahrwasser op mijn naam moeten overschrijven. Annemaries vader wil hem weer opbouwen en als magazijn gebruiken voor allerlei spullen.’

Theodor verslikt zich bijna in zijn koffie. Wat een belachelijk idee. Het is duidelijk dat zijn kleine broertje denkt zich in een voordeliger positie te bevinden sinds hij met die Annemarie verloofd is.

‘De hal op jouw naam zetten? Hoe kom je op zo’n idiote gedachte?’

Ernst antwoordt niet meteen. Waarschijnlijk moet hij al zijn moed bij elkaar rapen om aan zijn eis vast te houden.

‘Wel,’ zegt hij dan langzaam. ‘Tenslotte staat de hal op het stuk grond dat papa mij in zijn testament heeft toebedeeld.’

Daar zul je het hebben. Dit nieuwe aanmatigende gedrag is ondubbelzinnig toe te schrijven aan de slechte invloed van die Annemarie.

‘Daar is mij niets van bekend,’ zegt Theodor kortaf. ‘Het testament van onze vader ligt in de kluis, je kunt daarin nalezen wat hij voor jou bestemd heeft.’

Ze weten allebei heel goed wat er in het testament staat. Theodor heeft opgeschreven wat zijn vader gedictieerd heeft en vervolgens hebben Ernst en Luise, die daarbij aanwezig waren, het met hun handtekening bekrachtigd.

‘Je weet heel goed dat je niet alles hebt opgeschreven wat papa gedictieerd heeft,’ zegt Ernst en hij kijkt hem op een nieuwe, koppige manier in de ogen.

Daar heeft hij gelijk in. Theodor wilde niet dat het bezit verdeeld zou raken en heeft daarom de passages waarin zijn vader in zijn goedhartigheid zijn jongere broer en zuster bezit toekende weggelaten. Iets wat Ernst in zijn naïviteit niet opgemerkt heeft toen hij het document ondertekende.

‘Wil je mij er soms van beschuldigen dat ik je heb bedrogen aangaande je erfenis?’ snauwt hij dreigend tegen zijn broer. ‘Probeer het maar, je zult zien hoever je daarmee komt.’

Ernst slaat zijn blik neer. Zijn broertje is altijd al een lafaard geweest. Tegen dreigementen is hij niet opgewassen, dan haalt hij direct bakzeil.

‘Wat is er zo erg aan om de hal op mijn naam te zetten?’ probeert hij het op een andere, meer vragende manier. ‘Hij is toch afgebrand en het kost een hele hoop geld om hem weer op te bouwen.’

Daar heeft hij weliswaar geen ongelijk in, maar Theodor is er onder geen enkele omstandigheid toe bereid het land waarop de hal zich bevindt terug te geven. Sinds de plaats Neufahrwasser en de haven daar zich meer en meer ontwikkelen, zijn de grondprijzen bijna verdubbeld. Bovendien is hij van plan de hal zelf weer op te laten bouwen.

‘Vergeet niet dat ik een derde stuk grond erbij heb moeten kopen om de hal te kunnen bouwen,’ zegt hij.

Inderdaad heeft Berthold Forster, de echtgenoot van zijn zus, zich goed laten betalen voor dat stukje land. Iets waar Theodor zich nog altijd kwaad over maakt. Hij kan hem niet uitstaan, die brutale botenbouwer, die om de hand van een Berend durfde te vragen en die, onder druk van de moeilijke omstandigheden, ook gekregen heeft. Maar Johanna heeft in haar hele leven nog nooit een gelegenheid laten lopen om hem schade toe te brengen.

Ernst doet nog een laatste, voorzichtige poging om aan zijn wens vast te houden.

‘Jan Jonkers zou je het geld voor dat stuk grond heus wel betalen.’ Hij zucht. ‘Ik vind het vervelend dat ik helemaal niets heb om in het huwelijk in te brengen.’

‘Hoezo? Je brengt toch je grote literaire talent mee en je hartstocht voor de schone kunsten?’ smaalt Theodor. ‘Dat moet toch genoeg zijn voor je toekomstige schoonvader.’

Ernst zegt niets meer en pakt een tweede boterham. Theodor observeert hem nadenkend. Zijn knappe kleine broer is in de literaire kringen van de stad zeer geliefd, vooral sinds hij het tijdschrift *Die Literarischen Fackel* uitgeeft. Hij zou gemakkelijk een andere huwelijkskandidate gelukkig hebben kunnen maken, maar hij moest uit-

gerekend Annemarie Jonkers kiezen, die in de hele stad als ‘moeilijk’ bekendstaat. En ook al voelt Theodor geen enkele sympathie voor dit meisje, toch is hij met de keuze van zijn broer niet ontevreden, omdat de relatie met de vader van de uitverkorene een zeer gunstige uitwerking heeft op zijn zakelijke belangen. Helaas is de jonge dame heel eigenzinnig en heeft zijn broer een zwak karakter. Hij moet de kwestie daarom in de gaten houden en zo nodig ingrijpen.

Traude, die de tafel komt afruimen, heeft geen nieuwe informatie over de toestand van haar werkgeefster en dus begeeft Theodor zich samen met zijn broer naar de hal beneden om de klerk Korbitz en de twee nieuw aangestelde magazijnknechten binnen te laten. Ze zien er alle drie verkleumd uit. Korbitz steekt meteen de kachel aan in het kantoor. De beide knechten moeten op de binnenplaats en voor het huis de sneeuw wegruimen, die die nacht weer rijkelijk gevallen is. Theodor verzamelt verschillende voorbeeldproducten en documenten, draagt de leiding over het kantoor over aan Ernst, doet zijn bontjas aan en verlaat het huis om zich aan zijn zaken te wijden. De afstand tussen het huis van de Berends en de Artushof, waar de producten van de kooplui verhandeld worden, is niet al te groot. Hij hoeft alleen maar voorbij het stadhuis te lopen om op de plaats van bestemming te komen.

Bij de hoofdingang van het indrukwekkende gebouw schudt hij de sneeuw van zijn laarzen en passeert onverschillig de twee bedienden die daar de wacht houden om te voorkomen dat er onbevoegden binnenkomen. Koopman August Blott komt hem in gezelschap van zijn schoonzoon, Eugen Albertus, tegemoet. Ze begroeten elkaar, beklagen zich over de strenge kou die de haven blokkeert en gaan dan ieder hun eigen weg. Theodor is geen gemoedelijke prater zoals zijn vader, die met behulp van zijn joviale vriendelijkheid goede zaken wist te doen. Vaak betreurt hij dat, maar hij kan zijn ingehouden karakter niet veranderen en heeft geleerd op zijn eigen manier zijn doel te bereiken.

Theodor is niet van plan lang te blijven. Het gaat erom wat kleine

handelswaar tegen een gunstige prijs te verkopen en daarnaast wijn en rietsuiker op de kop te tikken en zo mogelijk meteen de koop af te sluiten, want hij heeft er klanten voor in Nederland.

Tegen de middag is hij echter nog niets opgeschoten en omdat hij zich zorgen maakt om zijn vrouw, stuurt hij een boodschappenjongen om naar haar toestand te informeren.

‘Het gaat niet goed met mevrouw,’ weet de knaap, die met rode oren van de kou is teruggekeerd, hem al snel te vertellen. ‘Men verzoekt meneer nu direct naar huis te komen.’

Nerveus geeft hij de jongen wat kleingeld en wacht ongeduldig om de toewijzing voor een partij kaliumcarbonaat te verkrijgen, wat uiteindelijk ook gebeurt. De zaak wordt met een handdruk en handtekening beklonken. Daarop neemt hij afscheid en haast zich naar huis. Ondanks de kou breekt het zweet hem onderweg uit, doordat voetgangers en rijtuigen hem hinderen. Eén keer glijdt hij bijna uit op een ijsbaan, die een paar kinderen op de straat gemaakt hebben. Woedend op de jonge schavuiten loopt hij de treden van het bordes voor zijn huis op en gaat de hal binnen.

Daar is ondertussen de rust verstoord. Traude komt naar beneden gelopen en terwijl ze zijn hoed en mantel aanneemt, fluistert ze dat er bezoek gekomen is.

‘Mevrouw Jonkers met haar dochter, daarnaast mevrouw Von Kleiwitz, mevrouw Anna Ernestine Becker en mevrouw Rebecca Ostertag...’

Mijn hemel, denkt Theodor ontzet. Hebben de dames niets beters te doen dan hier rond te hangen en met geroddel hun belangstelling kenbaar te maken?

‘Is de vroedvrouw gekomen?’ informeert hij.

‘Ze is net gearriveerd. Mevrouw stond erop dat we ook dokter Sternberg lieten halen. Hij zit boven bij haar.’

Waarom Luise de dokter heeft laten komen is Theodor een raadsel. Het gaat hier om een bevalling, dan volstaat een vroedvrouw. Luise

heeft echter nog nooit rekening gehouden met de portemonnee van haar echtgenoot en lijkt te geloven dat ze maar beter dubbel verzorgd kan worden.

Beneden in het kantoor houdt Ernst zich bezig met de oude Gropius, die volhardend zijn barnsteen bij hen blijft bestellen, omdat hij het spul nu eenmaal ook bij zijn overleden vader kocht. Theodor werpt alleen een korte blik naar binnen, om dan de trap op te lopen en zo mogelijk een paar woorden met de arts te wisselen. Vanuit de woonkamer zijn stemmen te horen. De bezoeksters drinken thee en voeren een geanimeerd gesprek. Deze dwaze gewoonte om zich in het huis van een kraamvrouw te verzamelen om haar hun vrouwelijke ondersteuning ten deel te laten vallen, komt op hem over als uiterst onzinnig. Hij laat na om de dames te begroeten en sluipt zo zachtjes mogelijk de trap op naar de tweede verdieping. Daar komt dokter Sternberg hem met zijn dokterstas in de hand tegemoet. Wanneer hij Theodor opmerkt blijft hij midden in de gang staan en slaakt een diepe zucht.

‘Het gaat niet goed,’ zegt de arts met een bezorgd gezicht. ‘Maar wat zal ik zeggen, meneer Berend? Ik heb u gewaarschuwd. Uw lieve vrouw had niet weer zwanger mogen worden...’

‘Hartelijk dank voor de berisping,’ valt Theodor hem kwaad in de rede. ‘Wat ben ik u verschuldigd?’

‘Drie taler en tien silbergroschen als u het goedvindt. Mijn toegenezen dank, beste meneer Berend. En ik wens u het allerbeste voor uw lieve echtgenote.’

Theodor betaalt en is blij als de vervelende kletsmaajor beneden is. Meteen daarop hoort hij de zware voetstappen van de vroedvrouw, die klaarblijkelijk in de keuken heeft gewacht omdat ze de arts niet wilde tegenkomen.

‘Is hij weg?’ vraagt ze afgunstig. ‘Ik snap niet waarom mevrouw hem erbij liet halen. Een geleerd man weet niets van kinderen krijgen.’

Ze verdwijnt in de slaapkamer en hij hoort hoe ze luid en duidelijk aankondigt dat mevrouw nog vandaag een gezond kind ter wereld zal brengen.

Als dat eens waar mocht zijn, denkt hij somber.

Op de gang heerst bedrijvigheid. De huishoudster komt met een stapel witte doeken aanlopen, een hem onbekende bediende zeult met een emmer heet water, Traude snelt met een koffiekkan voorbij en botst bijna tegen hem op. Berustend vlucht hij het kantoor in, waar Ernst voor zichzelf en klerk Korbitz een maaltijd heeft laten aanrukken.

‘Nog steeds niets?’ vraagt hij aan Theodor en hij grijnst meevolend. ‘Kom bij ons zitten, grote broer. Er is erwtenstoofpot, een beetje flauw, wel voedzaam.’

Het is niet de gewoonte dat ze de klerk te eten geven, maar Theodor houdt het standje voor zich dat zijn broer daarvoor eigenlijk verdiend heeft. In plaats daarvan wacht hij geduldig tot zijn maaltijd gebracht wordt en hij zegt er ook niets van als Ernst hem royaal rode wijn inschenkt.

‘Je ziet eruit alsof je wel een slokje kunt gebruiken,’ zegt Ernst beschermend en hij schenkt ook zichzelf en Korbitz in. Theodor slokt de wijn naar binnen als was het water, luistert naar de verhalen van de klerk, die al drie keer vader is geworden en veel weet te vertellen over de zware bevallingen van zijn vrouw, en stuurt Ernst naar de kelder om nog twee flessen wijn te halen. Laat in de middag, wanneer het buiten al donker wordt, vindt hij zichzelf zittend op het bed in de logeerkamer terug. Zijn hoofd voelt dof, alsof er een kussen in zit, zijn maag borrelt en hij wordt gekweld door een belangrijke vraag die hij zich niet meer kan herinneren.

‘Meneer!’

Hij tilt zijn hoofd omhoog en herkent de huishoudster, die binnengekomen is.

‘Wat is er?’

Zijn stem klinkt alsof hij van verre komt. Hij vervloekt de rode wijn, waar hij helemaal tegen zijn gewoonte in te veel van gedronken heeft.

‘Uw echtgenote is zojuist bevallen.’

Hij komt snel omhoog, maar moet meteen weer gaan zitten omdat hij duizelig wordt.

‘Hoe... hoe gaat het met haar?’

‘Ze is ontroostbaar, meneer. Het is maar een meisje.’